

20 februarie 2018

Către:

Camera Deputaților
Comisia pentru politică economică, reformă și privatizare

Ministerul Finanțelor Publice
Domnului Eugen Teodorovici
Ministrul Finanțelor Publice

Ministerul Economiei
Domnului Dănuț Andrușcă
Ministrul Economiei

Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului (AAAS)
Domnului Geantă Florian-Daniel
Președinte

**Ref: Proiectul de lege privind unele măsuri pentru protejarea intereselor economice ale
statului (PL-x 489/2017, b156/20.04.2017)**

Stimați domni,
Stimate doamne,

Coaliția pentru Dezvoltarea României (CDR), prin Grupul de lucru pentru piete financiare și guvernanta corporativă, vă solicită prin prezenta adresă sprijinul în dezvoltarea pieței de capital, astfel încât România să fie promovată în continuare ca piață emergentă.

În acest sens, considerăm ca **Proiectul de lege privind unele măsuri pentru protejarea intereselor economice ale statului (PL-x 489/2017, b156/20.04.2017)** (denumită în continuare "Propunerea Legislativă"), aprobat de Senat la data de 20.11.2017 și transmis spre dezbateri Camerei Deputaților, **ar trebui să fie respins** întrucât prevederile acestuia nu ar face decât să deterioreze progresele acumulate până acum și să aibă un efect negativ asupra pieței de capital și asupra dezvoltării economice viitoare a României, având un impact major asupra încasărilor la bugetul de stat, securității juridice a relațiilor sociale și încrederii investitorilor într-un mediu investițional predictibil în România.

Cea mai importantă prevedere a Propunerii Legislative care, în opinia noastră, poate conduce la deteriorarea mediului economic în România, se referă la suspendarea prevederilor legislației privatizării pentru o perioadă de 5 ani, în contextul în care există în derulare proceduri de listare la Bursa de Valori București a unor companii cu capital majoritar de stat (e.g. Hidroelectrică) a căror finalizare va contribui la dezvoltarea pieței de capital din România și la dobândirea statutului de piață emergentă pentru România.

În plus, Statul Român poate juca un rol important în îmbunătățirea lichidității pieței de capital prin următoarele metode, beneficiind în același timp de o serie de avantaje (finanțarea companiilor care necesită finanțare pentru realizarea investițiilor, obținerea unei imagini obiective asupra valorii companiilor în care statul este acționar, creșterea eficienței și profitabilității companiilor listate, ceea ce s-ar traduce prin venituri sporite la bugetul de stat, atât din dividende cât și din eventualele diminuări ulterioare ale deținerilor în companiile listate):

- a) listarea companiilor în care statul este acționar majoritar prin oferte publice inițiale primare și secundare;
- b) vânzarea de participații minoritare deținute de Statul Român cu societățile privatizate cu investitori strategici prin oferte publice secundare;
- c) sprijinirea eforturilor acționarilor minoritari în societăți în care Statul Român este acționar majoritar de a pregăti oferte publice secundare.

Suspendarea listărilor ar avea doar efecte negative asupra economiei României, cele mai evidente fiind:

- “izolarea” internațională a României;
- investitorii internaționali, dar și români, vor căuta oportunități de investiții în alte țări;
- riscul perceput în ceea ce privește România ar putea să crească și ca rezultat costurile de finanțare pentru Ministerul Finanțelor Publice ar putea crește;
- cele mai mari investiții în energie/infrastructură ar putea pierde cea mai importantă sursă de finanțare;
- fondurile de pensii vor fi obligate să investească în acțiuni în străinătate în căutarea unor randamente mai mari ca urmare a randamentelor foarte scăzute în România, iar bugetul de stat ar pierde o sursă importantă de finanțare.

Propunerea Legislativă include însă și alte prevederi care pot avea un impact negativ asupra României:

- A. Prevederi cu privire la majorarea capitalului social al societăților cu valoarea terenurilor pentru care au fost obținute certificate de atestare a dreptului de proprietate.**

În mod normal o astfel de prevedere ar trebui corelată și cu celelalte acte normative care reglementează procedura de majorare a capitalului social al societăților printre care enumerăm:

1. **Legea nr. 31/1990 a societăților, republicată, cu modificările și completările ulterioare;**
2. **Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 88/1997 privind privatizarea societăților comerciale, cu modificările și completările ulterioare;**
3. **Legea nr. 137/2002 privind unele măsuri pentru accelerarea privatizării;**
4. **Hotărârea Guvernului nr. 577/2002 privind aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr.**

- 88/1997 privind privatizarea societăților comerciale, cu modificările și completările ulterioare, și a Legii nr. 137/2002 privind unele măsuri pentru accelerarea privatizării;**
- 5. Legea nr. 24/2017 privind emitenții de instrumente financiare și operațiuni de piață;**

Majorarea capitalului social exclusiv în interesul Statului Român, fără acordarea unui drept de preferință va conduce la creșterea neîncrederii în rândul investitorilor din România, în special a celor care investesc pe piața de capital, întrucât interesele acestora vor fi afectate în mod negativ prin aprobarea Propunerii Legislative în forma actuală.

Mai mult, Propunerea Legislativă nu conține niciun fel de detalii cu privire la modalitatea de evaluare a terenurilor cu valoarea cărora urmează a fi majorat capitalul social. Precizăm că un număr semnificativ dintre aceste terenuri sunt dificil de evaluat ținând cont de specificul și utilizarea acestora și de aceea este necesară stabilirea în Propunerea Legislativă a metodei și criteriilor de evaluare a acestor terenuri.

De asemenea, precizăm pe această cale că prevederile Propunerii Legislative contravin prevederilor Legii nr. 31/1990 a societăților cu privire la procedura de majorare a capitalului social și prevederile specifice societăților admise la tranzacționare existente în legislația pieței de capital din România, situație care, prin efectul creat, generează o încălcare a principiului constituțional privind ocrotirea egală a dreptului de proprietate, așa cum este consființit în cadrul articolului 44 din Constituția României.

B. Recuperarea unor prejudicii suferite de Statul Român prin vânzarea unor acțiuni și active în cadrul procesului de privatizare

CDR susține ferm și neechivoc recuperarea prejudiciilor de la orice persoană care a comis infracțiuni în procesul de privatizare sau vânzare de acțiuni. Orice beneficiu ilegal realizat trebuie recuperat și orice titlu ilegal emis trebuie anulat. În același timp, aceste obiective sunt realizabile în conformitate cu prevederile legale în vigoare și nu trebuie să ducă la încălcarea dreptului de proprietate privată al achizitorilor de bună-credință, drept garantat prin Constituție și ocrotit de statul român indiferent de persoana proprietarului.

Capitolul privind "Recuperarea unor prejudicii produse intereselor statului" poate, în numele unor principii de o justete indiscutabilă și pe care le susținem, să ducă la o soluție incorectă din punct de vedere constituțional, dar și inechitabilă și cu grave consecințe economice. Legiferând recuperarea prejudiciilor statului direct de la detinatorul actual, indiferent de bună-credința acestuia și stipulând dreptul acestuia de a se întoarce către persoanele care au săvârșit infracțiunile, cu care acest proprietar de regulă nu are nicio legătură și pe care nu le cunoaște, proiectul de lege:

- Ocolește mecanismele atent balansate ale Constituției și Codului Civil, privându-se astfel proprietarii de bună-credință de o serie de aparări existente, normale într-un stat de drept cu economie de piață;

- Realizeaza un transfer economic dinspre proprietarii de buna-credinta, indiferent de marime sau nationalitate, catre stat care echivaleaza cu o expropriere ilegala;
- Submineaza grav increderea investitorilor in circuitul economic si siguranta investitiilor in Romania, cu consecinte economice negative majore si o probabila retragere masiva de capitaluri din Romania, inclusiv romanesti;
- Distruge increderea in piata de capital din Romania pentru ca nicio piata de capital nu poate functiona daca achizitorii de titluri nu pot avea incredere in caracterul definitiv al achizitiei realizate; si
- Aduce o atingere grava dreptului de proprietate private garantat de Constitutia Romaniei.

Considerăm că în forma actuală a Propunerii Legislative nu sunt respectate drepturile sub-dobânditorilor de bună-credință a acțiunilor și/sau activelor vândute de către Statul Român în procesul de privatizare.

Considerăm că prevederile cu privire la sub-dobânditorii de bună-credință trebuie să respecte dreptul acestora de proprietate asupra bunurilor dobândite cu bună-credință, iar eventualele prejudicii să fie recuperate de Statul Român de la persoanele ce se fac vinovate de săvârșirea infracțiunilor.

C. Intrarea în proprietatea Statului Român a acțiunilor deținute de acționarii Fondul Proprietatea dacă au fost obținute în urma săvârșirii unor infracțiuni, indiferent dacă dobânditorii sunt de bună-credință

Fondul Proprietatea este o societate listată la Bursa de Valori București și London Stock Exchange și orice reglementare care ar putea afecta dreptul de proprietate asupra acțiunilor deținute de acționarii societății este de natură să afecteze fundamental încrederea investitorilor în piața de capital din România, cu consecințe foarte grave în ceea ce privește programul de dezvoltare a pieței de capital și șansele României de a dobândi statutul de piață emergentă.

În același timp, este imposibilă din punct de vedere tehnic intrarea în proprietatea statului a acțiunilor tranzacționate aflate în posesia deținătorilor de bună-credință și despăgubirea acestora de către persoanele care au săvârșit infracțiunile având în vedere modul de tranzacționare a acțiunilor pe piața de capital care nu permite identificarea în mod particular a acțiunilor cumpărate și vândute de către investitori și previne reconstituirea sirului de transmisiuni necesar aplicării legii.

În cazul în care proiectul de lege este adoptat în forma sa actuală, acesta ridică provocări de neconstituționalitate similare cu cele menționate la punctul B de mai sus și va duce la încălcarea Convenției europene privind drepturile omului.

Amintim faptul ca in prezent exista pe ordinea de zi a Camerei Deputatilor PL-x nr. 537/2017 (Proiect de Lege pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul penal în vederea transiterii unor directive ale Uniunii Europene) prin care se urmareste implementarea Directivei UE 2014/42 / UE din 3 aprilie 2014 privind înghețarea și confiscarea instrumentelor și produselor de criminalitate în Uniunea Europeană ("Directiva privind confiscarea") .

Conform preambulului (24) și articolului 6 alineatul (2) din directivă, drepturile terților de buna credinta nu ar trebui să fie afectate de măsurile de confiscare luate de autoritățile competente în cazul proprietăților transferate de o persoană suspectată sau acuzată unui terț.

În ceea ce privește confiscarea extinsă, proiectul de lege privind confiscarea adoptă în esență aceeași abordare ca și Directiva privind confiscarea privind protecția terților de buna credinta. În mod specific, propunerea de modificare a art. 112 alin. 1 paragrafele 1 și 2 din Codul penal cuprinse în proiectul de confiscare prevede în mod expres că bunurile transferate terților pot fi supuse confiscării, dar numai dacă știau sau ar fi trebuit să știe că scopul transferului a fost de a evita confiscare. În același timp, însă, constatăm că proiectul de Lege pe care il aveti in dezbatere nu pare să ofere același tip de protecție terților de bună-credință în cazul confiscării speciale, în ciuda abordării adoptate de Directiva privind confiscarea, fără a fi explicat nici un motiv special astfel de distincții.

De asemenea, Propunerea Legislativa nu este aliniată cu prevederile Codului de Procedură Penală, în special facem referire la prevederile articolului 4, alin. (2) din Propunerea Legislativă, care prevede că procurorul sau instanța de judecată ia măsurile legale de restabilire a situației anterioare săvârșirii infracțiunii, când prejudicierea interesului statului a rezultat în mod vădit din comiterea infracțiunii, iar restabilirea este posibilă. Restituirea permanentă poate avea loc doar în baza unei hotărâri judecătorești definitive, în timp ce restabilirea temporară, care poate fi dispusă de procuror, poate avea loc pe parcursul judecării, dar are calitatea unei măsuri procedurale, fiind confirmată sau infirmată printr-o hotărâre judecătorească definitivă.

În mod similar aspectelor ce țin de apărarea dreptului de proprietate privată, lipsa clarității privind aspectele reglementate în articolul 4 din forma actuală a Propunerii Legislative poate ridica diferite provocări de neconstituționalitate și acuzații de încălcare a Convenției Europene privind Drepturile Omului, în temeiul dreptului la un proces echitabil.

Astfel, în situația în care Propunerea Legislativă va fi adoptată în forma inițiatorilor consideram nu numai ca aceasta va fi inaplicabilă, dar va conduce si la numeroase litigii între Statul Român și acționarii societăților al căror capital social este majorat în baza prevederilor Propunerii Legislative.

In concluzie, consideram așadar ca prevederile acestei Propuneri Legislative, in principal suspendarea procedurilor de privatizare prin oferte publice va avea un impact negativ asupra pieței de capital, România riscând să nu mai dobândească statutul de piață emergentă și să nu mai fie atractivă pentru investitorii romani sau străini de pe piața de capital, ceea ce practic va îngreuna dezvoltarea economica fireasca.

Vă mulțumim în mod deosebit pentru sprijinul constant acordat pieței de capital din România și vă stăm la dispoziție pentru dialog. În acest sens, vă solicităm stabilirea unei întâlniri cu reprezentanții mediului de afaceri pentru a vă furniza detalii suplimentare pe marginea argumentelor expuse în prezenta scrisoare.

Cu stimă,

James Stewart

Coordonator al Grupului de lucru pentru piete financiare si guvernanta corporativa
Coaliția pentru Dezvoltarea României